

ФИНАНСИРАНЕ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Доц. Надя Велева

ФИНАНСИРАНЕ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

- Финансовите ресурси на здравеопазването са необходимо условие за задвижването на всички елементи на системата, чиято цел е получаването на обществен здравен ефект.
- Въпреки, че здравеопазването няма непосредствени икономически цели (напр. повишаване на печалбата) като останалите отрасли на стопанството, въпросите свързани с неговото финансиране са твърде важни за икономиката, тъй като:

1. Отрастьт потребява продукта и е генератор на икономическия растеж на едни от най-високо технологичните индустрии (фармацевтичната и медицинските технологии).
2. Произвежда добавена стойност – част от БВП на страната.

3. Консумира една значителна част от обществените фондове за потребление като например държавен и общински бюджети и специализирани фондове.
4. Влияе в немалка степен върху личното потребление на домакинствата.

5. Привлича значителни инвестиции и осигурява натрупване на обществено богатство.
6. Ангажира немалка част от интелектуалните трудови ресурси на нацията, предлага работни места и т.н.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

- **Финансирането на здравеопазването** е съвкупност от начини за **набиране, разпределение и изразходване** на парични средства, необходими за възпроизводството на дейностите, свързани с укрепване, опазване и подобряване на здравето.

ТРИ АСПЕКТА НА ФИНАНСИРАНЕТО

1. **Набиране** на финансови средства – включва видовете източници, субекти и начини на заплащане.
2. Тяхното **разпределение** между различни географски региони (географско разпределение), групи население (социално разпределение), здравни структури и дейности (организационно разпределение).

ТРИ АСПЕКТА НА ФИНАНСИРАНЕТО

3. **Изразходване** на средствата по видове икономически елементи (труд, материали, гориво, инвестиции и др.), по дейности, подсистеми и структури на здравеопазването.

ФИНАНСИРАНЕ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

- Паричните потоци на пазара на здравни услуги са по-усложнени поради намесването на трета страна - „**финансов посредник**“, който изпълнява както ролята по набиране на средствата, така и ролята по изразходването им за плащане на изпълнителите.

Парични потоци в здравеопазването

◎ Постъпления = разходи = доходи

$$PP + ЧЗО + ДЗ + Д = P \times K = T \times H$$

Парични потоци в здравеопазването

- ПП – плащания на пациентите
- ЧЗО – частно здравно осигуряване
- ДЗ – данъци за здраве
- Д – дарения
- Р – разход за единица услуга
- К – количество на услугите
- Т – часове положен труд
- Н – почасова надница

ФИНАНСИРАНЕ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

- Успешното функциониране на здравната система се определя в решаваща степен от размера на нейното финансиране и от начините на изразходване на предоставените финансови ресурси.

ФИНАНСИРАНЕ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

- Характерна черта на финансовата система на здравеопазването е **плурализмът на източниците и начините на финансиране**, както и **системите за заплащане на здравната помощ**. Причината за това се крие в разнородната същност на дейностите в здравеопазването.

ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

1. Данъчни и други бюджетни приходи
2. Здравноосигурителни вноски
3. Бюджети на домакинствата
4. Средства на фирми и организации
5. Външни източници (международни и чужди организации, дарители, заемодатели, инвеститори).

ВИДОВЕ ФИНАНСИРАНЕ

- В зависимост от това, дали финансовите ресурси се получават при пряка продажба на здравни услуги или преминават през трето звено, разграничаваме **директни** и **индиректни** начини за финансиране.
- **Директно финансиране** има незначително приложение.

ВИДОВЕ ФИНАНСИРАНЕ

Според собствеността върху финансовите ресурси разграничаваме:

- ◎ **обществено финансиране** – при обществени фондове за колективно потребление на паричните потоци. Делът на общественото финансиране на здравеопазването е много висок (в Европейския съюз 78%).
- ◎ **частно финансиране** – когато финансовите ресурси са частно притежание на физически или юридически лица.

Начини на финансиране на здравеопазването

1. Бюджетно финансиране (държавно и общинско)
2. Социално (задължително) здравно осигуряване
3. Частно (доброволно) здравно осигуряване
4. Директно заплащане от консуматорите
5. Осигуряване от работодателя
6. Дарителство
7. Външно финансиране

Изисквания към начините на финансиране на здравеопазването

- *Справедливост*
- *Адекватност*
- *Въздействие върху предлагането*
- *Въздействие върху търсенето*
- *Междусекторни взаимодействия*
- *Административни улеснения*

1. БЮДЖЕТНО ФИНАНСИРАНЕ

- Бюджетното финансиране е съвкупност от два относително самостоятелни индиректни начин на обществено финансиране – държавно (чрез държавен бюджет) и общинско (чрез общинските бюджети).

2. БЮДЖЕТНО ФИНАНСИРАНЕ

- При него част от общите или целеви приходи на държавния и общинските бюджети се преразпределят като трансферни разходи за целите на здравеопазването и се контролират от правителството или общините.

3. ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ

- Здравното осигуряване е фондово индиректно финансиране, при което се набират средства от осигурителни вноски за покриване на рискове от заболяване и други здравни проблеми.

3. ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ

- Социално (задължително) здравно осигуряване
- Частно (доброволно) здравно осигуряване
- Осигуряване от работодателя

4. ДИРЕКТНО ЗАПЛАЩАНЕ ОТ КОНСУМАТОРИТЕ

- Заплащането от консуматорите е директен начин на финансиране, при който потребителите заплащат изцяло или частично от собствените си доходи за ползване на здравни услуги, за лекарствени средства и други стоки със здравно предназначение.

5. ДАРИТЕЛСТВО

- Дарителството е допълващ директен или индиректен начин на финансиране, чийто основен източник са доходите на фирми, нестопански организации и домакинства, предоставени на здравни организации.

ВИДОВЕ ДАРИТЕЛСТВО

- Корпоративно дарителство (дарение от корпорации и други структури на частния стопански и финансов капитал).
- Институционално дарителство (дарения чрез фондации и други нестопански организации).
- Индивидуално дарителство (дарения от отделни физически лица).

6. ВЪНШНО ФИНАНСИРАНЕ

- Външното финансиране на здравеопазването има за свои източници средства от други правителства, международни и чужди неправителствени организации и се реализира под формата на безвъзмездни дарения, хуманитарна помощ, кредитни линии, консултантски услуги и др.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!